

Alver kommune

post@alver.kommune.no

Bergen, 21. februar 2022

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Høringsuttalelse til kommuneplanens samfunnsdel for Alver kommune

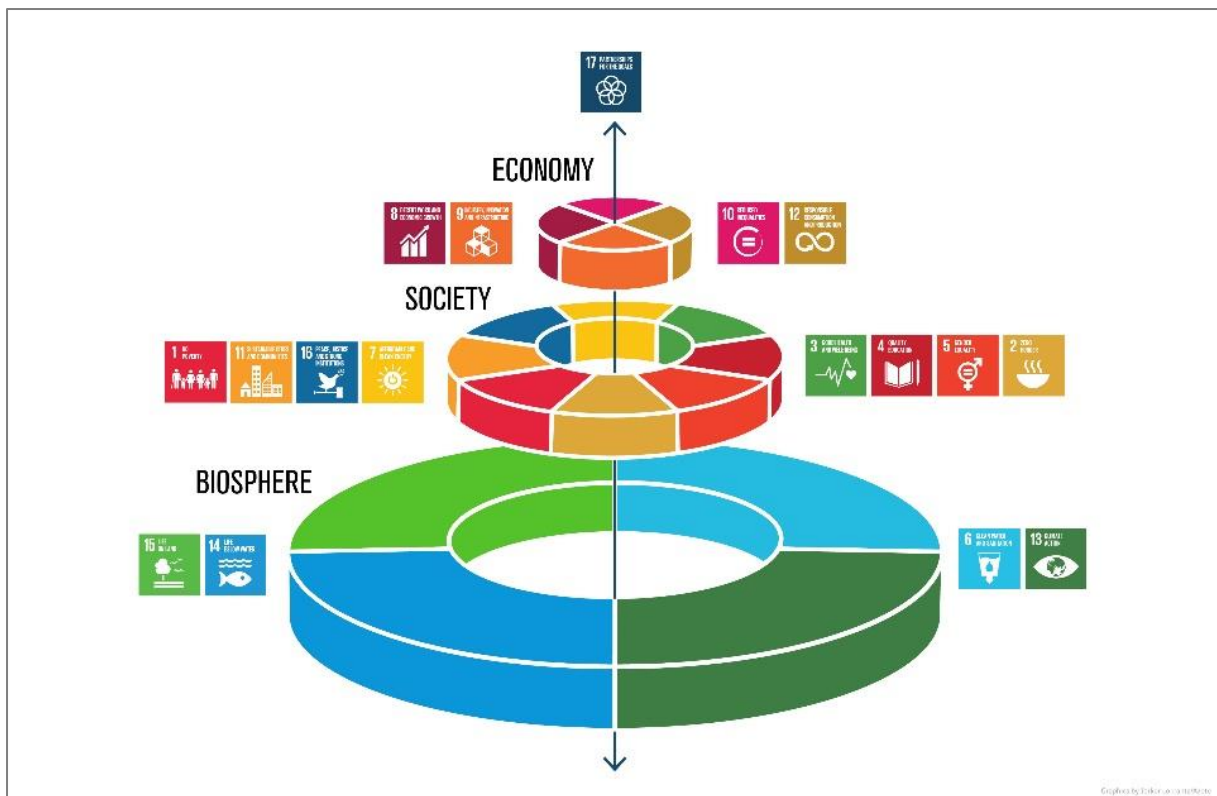
Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland takker for muligheten til å komme med innspill til kommuneplanens samfunnsdel for Alver kommune, med utsatt frist gitt til 21. februar 2022.

FNF Hordaland mener at Alver kommune har gjort en god jobb med dette høringsutkastet. Vi vil berømme den omfattende medvirkningsprosessen som er gjort for å sikre en plan som bygger på og legger opp til samskaping med hele lokalsamfunnet. Alver bygger sin samfunnsplan på FN sine bærekraftsmål, noe som gir et godt utgangspunkt for å handle i tråd med samfunnets store utfordringer.

FNF Hordaland vil anbefale Alver kommune å ta i bruk bærekraftsmodellen som Stockholm Resilience Center ved Stockholm Universitet utviklet på bakgrunn av FNs bærekraftsmål¹ – se figur på neste side. Her lykkes de i å synliggjøre at miljømessig bærekraft er grunnsteinen for de andre dimensjonene av bærekraft. Enkelt sagt kan man si at uten en levelig klode, er det ikke mulig med et samfunn, og uten en levelig klode og et fungerende samfunn, kan man ikke bygge en økonomi. Dette kan være nyttig å synliggjøre for å skape forståelse for flere viktige prioriteringer som Alver legger opp til; blant annet når man må sette grenser for hvor man skal bygge ned arealer.

Bildene i høringsutkastet til samfunnsplanen gjør leseropplevelsen til en fornøyelse, og man får et levende inntrykk av hvor vakkert natur- og kulturlandskap Alver kommune har. Planen fremhever også dette som et av tre viktige fortrinn for å skape det gode liv: «Vi har ein fantastisk natur, som er lett tilgjengelig og inviterer til aktivitet.» Planen følger dette opp med fokus på å ivareta viktige friluftslivsområder, en bærekraftig forvaltning av strandsonen, og å «ta vare på biologisk mangfold, og aktivt forvalte verdifulle område mot fysiske inngrep og utbygging».

¹ <https://www.stockholmresilience.org/research/research-news/2017-02-28-contributions-to-agenda-2030.html>

Å få frem naturverdiene på denne måten, er utrolig viktig. Sammen med kampen mot klimaendringene, som Alver kommune aktivt søker å gjøre et positivt bidrag til, er tap av natur- og artsmangfold den store utfordringen for å skape miljømessig bærekraft. Rapporten fra FN sitt naturpanel (IPBES)² i 2019 må – sammen med den siste oppdateringen av rødlista her i Norge – medføre en felles aksept for at vi står overfor en global naturkrise, der habitatødeleggelse er og har vært den viktigste driveren mot dagens alvorlige situasjon. En situasjon der vi globalt står i fare for å miste 1 million arter, og der 21 prosent av de mer enn 23 400 vurderte artene er å finne på den norske rødlista for arter 2021³.

Samtidig har naturen en stadig økende verdi som arena for friluftsliv og turisme. Siden starten på pandemien har mange fått kjenne på fordelene som ligger i å ha gode friluftslivsområder i sitt nærmiljø – et behov som også er løftet frem gjennom statlige strategier⁴. I Stortingsmelding 18 (2015–2016)⁵ er det framhevet at *naturopplevelse* er spesielt viktig for den psykiske helsa, noe som gjør kombinasjonen av fysisk aktivitet og naturopplevelse spesielt viktig. Et fungerende økosystem er forutsetningen for å skape gode naturopplevelser, og naturopplevelser er viktig for folkehelsen.

Naturen er også særdeles viktig for den norske reiselivsnæringen, noe som blir framhevet i Stortingsmelding 19 (2016–2017) *Opplev Norge – unikt og eventyrlig*⁶: «Natur og utmark er kjernen i det norske reiselivsproduktet. Norges særegne natur gir oss et komparativt fortrinn og et stort potensial for økonomisk verdiskaping og næringsutvikling».

² <https://www.ipbes.net/global-assessment>

³ <https://artsdatabanken.no/roedlisteforarter2021/Resultater>

⁴ Se bl.a. Breivik og Rafoss (2017): *Fysisk aktivitet; omfang, tilrettelegging og sosial ulikhet*.

⁵ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-18-20152016/id2479100/>

⁶ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-19-20162017/id2543824/>

I sum er det å ta vare på naturen et avgjørende premiss for å nå miljømessig bærekraft, sosial bærekraft og økonomisk bærekraft. Her har kommunene en helt spesiell rolle, da de står for planlegging av det meste av arealbruken i landet vårt. FNF Hordaland ser i det aktuelle høringsutkastet at Alver kommune er sitt ansvar bevisst i så måte – når de legger til grunn at man skal være restriktive med å bygge ned nye arealer, og når de vil se på tilbakeføring av urealiserte planer til LNF-områder.

For å sikre at dette blir praksis, mener FNF Hordaland at kommunen trenger et verktøy som gir en oversiktlig tilnærming til problemstillingen. For å sikre at overordnede mål om ivaretagelse av naturen skal bli virkelighet, mener vi at Alver kommune må spesifisere at det skal lages arealbudsjet og arealregnskap i tilknytning til kommuneplanen – slik at disponeringen av areal skjer der hvor det gjør minst skade på naturen. Målet bør være at nye utbygginger skjer i allerede utbygde områder.

Planutkastet som er på høring viser vei mot et bærekraftig samfunn, slik et UNESCO biosfæreområde skal gjøre.

Vi tar med et par nyttige lenker om arealregnskap:

<https://www.sabima.no/et-arealnoytralt-norge/>
<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kartlegging-av-praksis-rundt-bruk-av-arealregnskap-ikommuneplan/id2722535/>

Vi er nå inne i FNs tiår for naturrestaurering (2021–2030). Dette er et tema som vi mener også bør belyses i samfunnsdelen av kommuneplanen.

<https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/arter-naturtyper/restaurering-av-natur/>

Kunnskap om naturen – herunder utbredelse av arter og naturtyper – er et nødvendig utgangspunkt for en bærekraftig areal- og naturforvaltning i kommunen. I den forbindelse oppfordrer vi også Alver kommune til å utarbeide en egen kommunedelplan for naturmangfold, slik flere andre kommuner i Vestland nå er i gang med.

Vi ønsker Alver kommune lykke til med slutføringen av samfunnsdelen til kommuneplanen, og håper at våre innspill vil komme til nytte.

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Dag Sandvik, naturvernansvarlig i Bergen og Hordaland Turlag

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftslivorganisasjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftslivinteressene i fylket. Per i dag er det elleve organisasjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer organisasjonene rundt 40.000 medlemmer i fylket.